

Vraťte nám důstojnost!

5. 10. 2015 / **Jan Sláma** (/authors/3196-jan-slama)

Ne, zde nemám na mysli to, jak všechny polistopadové vlády pohrdají nejpočetnější skupinou obyvatel. Svými seniory, babičkami a dědečky, svými důchodci. Nikdy jsem neslyšel, že by politici řekli „víme, že vše co jsme rozprodali, rozdali a nechali rozkrást, jste vy, naši předkové vybudovali. A my se vám za to odměňujeme nízkými důchody, nevšímáme si vás, ale buďte rádi, že máte vůbec z čeho žít“.

Mám na mysli jinou důstojnost. Takovou, která neschází ani bezdomovcům, svobodu nakládat se sebou samým. Tato svoboda je vyspělým zdravotním systémem řadě lidí odepřena a nutí je přežívat v poměrech člověka nedůstojných. Jedná se o odkladiště ve formě různých organizací následné péče. Lidé tam žijí jako králíci v kleci. Pokud jste někdy viděli jak tato milá zvířátka v kleci žijí, v kleci, kde jim kdosi pravidelně donáší jídlo a pití, kde si v koutku vybudovali svou toaletu a kde zdánlivě spokojeně přežívají až do okamžiku popravu.

(http://go.cz.bbelements.com/please/redirect/19818/2/14/7/!uwi=1920,uhe=1200,uce=1,ibbid=BBID-01-01187602350785412,ibb_device_id=0,param=636119/576205_0_?)

Pacientům lidským právě ten okamžik popravu je odepřen. Z humánního hlediska! A tak tisíce a desetitisíce našich spoluobčanů se denně probouzí, je nakrmeno, umyto, nadrogováno léky a s novou plenou čekají až do večera, aby se druhý den vše opakovalo. Stav, který nemá rozumný konec a pokračuje tak dlouho, do okamžiku, kdy selže některý orgán a pacient konečně legálně umírá.

Je to obtížné popisovat a návštěvy, které za těmito lidmi chodí, si stěží dokáží uvědomit, co tito lidé cítí, co prožívají. Návštěvy po hodince odcházejí a jsou rády, že jsou zase na svobodě. Neuvědomují si, že po nějaké době i na ně čeká podobný osud. Pokud nebudou mít štěstí, že zemřou rychle.

Situaci, její příčiny a následky zkusím přiblížit na dvou příkladech. První jsem sice už kdysi popisoval, tak jen ve stručnosti. Stará, více než osmdesátiletá paní, od dětství nevidomá, ale zcela samostatná, si ve svém bytě při pádu zlomila kyčel. Odvezli ji do nemocnice, ale operaci odkládali kvůli cukrovce a provedli ji až za dosti dlouho. Úspěšně. Po té ji přesunuli do jedné LDN a následně do druhé. Mysleli byste si třeba, že po úspěšné operaci se vrátila domů a dál žije spokojeně byt' ve tmě svého osudu. Nikoli. To ji nebylo dopřáno. Svůj kalich hořkosti si vypila až do dna.

Stejně jako u mnoha podobných případů chyběla zcela nebo z podstatné části následná rehabilitace. Člověk ve vysokém věku, kterému chybí pohyb začne rychle ztrácet svalovou hmotu a po nějaké době je natrvalo upoután na lůžko. Stav je nezvratný, říkají lékaři. Ale proč se nezvratným stal? Protože zdravotnictví nemá peníze na důkladnou následnou péči. Raději nechává pacienty ležet a pomalu umírat a trpět, než aby je rychle vracelo do běžného a spokojeného života. Tak i tato nešťastná žena musela dva roky, sedm set třicet dnů, trpět, než zemřela. Od druhého případu se její osud liší tím, že byla duševně nepostižena.

Druhý případ se dotýká téměř nás všech, protože je to případ člověk s Alzheimerovou nemocí. Tou trpí ve světě víc než třicet milionů lidí. U nás víc než 120 000. A bude jich stárnutím populace přibývat. Nad 65 let ji má každý třináctý, řekl bych ale že toto číslo neobsahuje skryté případy. Nad 80 let každý pátý a nad 90 let každý druhý. Myslím, že ji měl i jistý slavný fotbalista, když ho zřejmě zmateného přivedli na jeviště v den jeho narozenin.

Případ který popisuji se netýká fotbalisty, ale člověka mnohem užitečnějšího. Byl to vynikající konstruktér, jehož stroje vyjízďeli do celého světa. I jeho postihl díky dlouhověkosti osud lidí postižených demencí. Začal zapomínat, žil ve světě svých představ, ale vzpomínky mu zůstaly i když všelijak prolnuté fantazií. Ale možná, že je vše jinak a tito lidé nabyli jiného způsobu vnímání. Z hlediska nás ostatních s ním nebyly velké starosti, pohyboval se bez větších problémů, chodil i do schodů, sám se najedl, došel na toaletu atd.

Až jednoho dne se mu na dvorku zatočila hlava a on upadl. Odřel si obličej a zlomil nos. Jinak nic. Nešťastný pád. A zde se ho zmocnil systém zdravotnictví. Záchranka ho odvezla na kardiologii. Po týdnu na internu a tam čeká na LDN. Tento vynikající občan leží přivázan k posteli, naplněn uklidňujícími léky, takže na okolí nereaguje, vedle postele visí pytlík plnící se močí. Čeká ho osud všech stejně postižených.

Kdyby mu po pádu omyli obličej kyslíčnickem a nechali ho vzpamatovat se, možná, že by se vrátil do starých kolejí. Teď by to bylo možné už jen dlouhou a důkladnou rehabilitací. Cvičením, několikrát denně opakovaným, aby se zesláblé svalstvo navrátilo k činnosti. Možná, že by ale byl zemřel. Doma a v klidu.

Tak jako umíral Jolyon Forsyte, u paty košatého stromu nebo můj přítel Milan, který omdlel na záchodě a už se neprobral. Ne každému je dopřáno takové štěstí. Egon Bondy ve své vizi budoucnosti Invalidní sourozenci popisuje, že lidé měli k dispozici dvě kuličky. Jednou se mohli zbavit nechtěně počatého dítěte a druhou odejít ze života. Ten první vynález už se stal běžným výdobytkem civilizace. K tomu druhému se nedokážeme propracovat.

Tak ve jménu humanity necháváme své bližní, byť proti jejich vůli, strádat a pomalu zmírat v různých ústavech. Když se snad nad nimi někdo ustrne a nechá je odejít, tak ho zavřeme do vězení. Lidem s pokročilou demencí bráníme v odchodu i když si ho přejí. S jakýmsi pocitem zbavení se odpovědnosti přijímáme sebevraždu. Ta je často mnohem nehumánnější, protože nutí osoby, které se k ní rozhodly ukončit život za podmínek bolestných, drastických. Lidem v zařízeních následné péče pak neumožňujeme ani tu sebevraždu.

(http://go.cz.bbelements.com/please/redirect/19818/2/13/7/?uwi=1920,uhe=1200,uce=1,ibbid=BBID-01-01187602350785412,ibb_device_id=0,param=584657/533374_0_?)
